

Informatienota

Datum collegevergadering	: 28 mei 2024
Registratienummer	: GZDGWB1483741/1483748
Informatienummer	: IN065
Portefeuillehouder	: Jan de Geus
Bijlage(n)	: ---
Onderwerp	: Actuele ontwikkelingen Spreidingswet

Onderwerp

Actuele ontwikkelingen Spreidingswet

Kennisnemen van

De actuele ontwikkelingen rondom de Spreidingswet.

Inleiding

Op 16 mei jl. hebben de landelijke formerende partijen het Hoofdlijnenakkoord 2024-2028 gepresenteerd. In het Hoofdlijnenakkoord staan 10 hoofdpunten. Een van de hoofdpunten is "grip op asiel en migratie". Onderdeel van de maatregelen is dat er een tijdelijke Asielcrisiswet met crisismaatregelen komt om de acute asielinstroom en -opvangcrisis voor de komende tijd te bestrijden, onder meer door intrekking van de Spreidingswet.

Duidelijk is dat een andere weg wordt ingeslagen wat betreft de Spreidingswet. Wat er met betrekking tot de regelgeving voor de opvang van vluchtelingen precies gaat veranderen en op welk moment, is nu nog niet bekend. Ten aanzien van de landelijke ontwikkelingen rond de Spreidingswet stellen wij ons afwachtend op en zetten wij geen onomkeerbare stappen.

Volgens het Hoofdlijnenakkoord zullen statushouders in de toekomst geen voorrang meer krijgen bij de toewijzing van sociale huurwoningen. Statushouders zouden wel gekoppeld worden aan gemeenten. We bereiden ons voor op mogelijk nieuwe huisvestingsverplichtingen voor statushouders. We oriënteren ons in dat kader op passende huisvestingsfaciliteiten.

We blijven de landelijke ontwikkelingen rondom de opvang van vluchtelingen en statushouders nauwgezet volgen en zullen u hierover proactief informeren.

Naar aanleiding van het Hoofdlijnenakkoord hebben wij de vraag gesteld wat dit betekent voor de voorbereidingen voor de invoering van de Spreidingswet die wij, in overleg met u, ter hand hebben genomen. In deze Raadsinformatienota brengen wij u op de hoogte van onze handelwijze.

Systematiek Spreidingswet

De Spreidingswet is de wet die van kracht is. Dit betekent dat wij als gemeente gehouden zijn om de wet uit te voeren. Als de formerende partijen een kabinet gaan vormen en uitvoering

geven aan het Hoofdlijnenakkoord betekent dit dat intrekking van de Spreidingswet moet plaatsvinden via een speciale wet, die in de Tweede en de Eerste Kamer moet worden aangenomen. Het is nog niet goed in te schatten hoeveel tijd hiermee gemoeid zal zijn.

Ondertussen zijn gemeenten gehouden om zich te houden aan de Spreidingswet. Ingevolge deze Spreidingswet dient de provincie het provinciale plan vóór 1 november 2024 aan te leveren bij de staatssecretaris. De staatssecretaris neemt, aan de hand van de provinciale plannen vóór 1 januari 2025 een verdeelbesluit. In het verdeelbesluit worden voor de duur van twee jaren de minimale opvangplaatsen per provincie verdeeld over de verschillende gemeenten. Vervolgens hebben gemeenten en het COA de tijd tot 1 juli 2025 om de locatie gereed te maken voor de opvang. Om te kunnen voldoen aan de bepalingen uit de Spreidingswet is er in onze gemeente een communicatie- en participatietraject opgezet en vindt er een locatieonderzoek plaats.

Inhoudelijke argumenten werkwijze

Op dit moment vangen wij ook zonder de Spreidingswet vluchtelingen op. De opvang van ontheemden uit Oekraïne bijvoorbeeld, maakt geen onderdeel uit van de Spreidingswet. Voor ontheemden zijn ook in de toekomst locaties nodig door het vervallen van locaties door woningbouwplannen en de huidige taakstelling. Daarnaast is in het Hoofdlijnenakkoord onder meer opgenomen dat statushouders geen voorrang meer dienen te krijgen bij de toewijzing van huizen. Dit betekent hoogstwaarschijnlijk dat statushouders veel langer in een vorm van opvang of een tussenvoorziening zullen verblijven. Hiervoor zullen wij wel locaties beschikbaar moeten stellen. Ook is met het intrekken van de Spreidingswet de opvangcapaciteit in Nederland niet opgelost.

Met de werkwijze die wij als gemeente inzetten krijgen wij zicht op mogelijke locaties en verwerven wij een goed beeld van wat onze inwoners belangrijk vinden bij opvang van vluchtelingen. Dit beeld is voor de toekomst, met of zonder Spreidingswet, van groot belang om opvang van vluchtelingen op een maatschappelijk verantwoorde wijze plaats te laten vinden.

Kanttekening

Gelet op de dynamiek in de politieke werkelijkheid van 'Den Haag' blijven wij uiteraard de ontwikkelingen nauwgezet volgen. Dit kan betekenen dat wij op enig moment een andere overweging moeten maken die wij proactief met u zullen delen.

Communicatie

Inmiddels is de enquête afgerond en zijn de dialoogsessies gehouden. De dialoogsessies zijn uitermate goed verlopen waarbij inwoners met verschillende meningen over asielopvang inhoudelijk met elkaar spraken. Natuurlijk is ook daar de vraag aan de orde gekomen wat het Hoofdlijnenakkoord betekent voor de werkwijze van de gemeente. Het is daarom ook van belang dat wij actief communiceren wat de handswijze is met betrekking tot de invulling van de Spreidingswet in West Betuwe. Dit communiceerden wij tijdens de dialoogsessies met een pers/nieuwbericht.

Vervolg

De raad wordt regelmatig en bij belangrijke landelijke ontwikkelingen op de hoogte gehouden van dit proces.

Bijlage(n)

Geen.

Suggestie ter afhandeling

Voor kennisgeving aannemen

Burgemeester en wethouders van de gemeente West Betuwe,

de gemeentesecretaris,

de burgemeester,

Philip Bosman

Servaas Stoop